

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμ. φύλλου 21

15 Σεπτεμβρίου 1999

◆ Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ◆

Η ανάδειξη του τιτουλαρίου Μητροπολίτου Βρεσθένης σέ 'Αρχιεπίσκοπο 'Αμερικῆς δέν εἶναι ἀποτέλεσμα τυπικῆς ἐκλογῆς ἢ ἡ κατάληξι μιᾶς περιπετειώδους ἱντριγκας στούς μυστικούς χώρους τοῦ δεσποτικοῦ παρασκηλίου. Εἶναι μιᾶ ἄνοιξι. Χαραυγή ἐλπίδας. Εἶναι ἡ ἀποτελεσματική ἐνεργοποίησι τῆς ὑπευθυνότητας καί τοῦ χαρισματικοῦ λειτουργήματος τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς 'Εκκλησίας. Ἡ ἀποφασιστική παρέμβασι τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πού κατάφερε νά σπάσῃ τό γκέττο τῆς ἀπομονώσεως καί νά προσεγγίσι τό Συνοδικό κέντρο λήψεως τῶν σημαντικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων. Κάτι περισσότερο. Εἶναι ἡ πράξι-ἐπαναστατική καί, ταυτόχρονα, τυπικά ἐκκλησιολογική-πού ἀποκαθιστᾶ τήν ἀπρόσκοπτη λειτουργία τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ, ὡς ἔκφρασι τῆς συνειδήσεως καί τοῦ **consensus** ὀλόκληρου τοῦ Εὐχαραστιακοῦ Σώματος.

Η βίαιη ἀπομάκρυνσι τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἀπό τά κέντρα τῶν ἀποφάσεων καί ἡ φίμωσι του ἐξασφάλισαν στήν ἐπισκοπική ὀλιγαρχία τήν ἄνεσι νά αὐθαιρετῇ καί νά ὀργιάζῃ. Καί νά δίνη ποιμένες-στή θολή δύσι τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα-τῆς ποιότητας καί τῶν ἱκανοτήτων τοῦ Χαλδίας Σπυρίδωνα. Μέ μόνο προσόν τήν «τυφλή ὑπακοή» στήν κλειστή ὀμήγυρι τῶν ἐκλεκτόρων. Καί μέ μόνη ἀποστολή τήν ἐξόφλησι τῶν συναλλαγματικῶν, πού ἀντιστοιχοῦν στό τίμημα τῆς προαγωγῆς. Καί αὐτό ὄχι μόνο στή σεισημογενῆ περιοχῇ τοῦ Μαρ-

μαρᾶ, ἀλλά καί στό στέρεο βράχο τῆς Πινύκας, πού καθαγιασθηκε μέ τήν παρουσία καί τό λόγο τοῦ φλογεροῦ ἀποστόλων τῶν Ἑθνῶν, τοῦ Παύλου.

Καί δέν θά ὑπῆρχε ἐνδεχόμενο, μήτε θά ἀνέτελλε στό ὀρίζοντα ἡ ἐλπίδα νά καταλυθῆ ἡ κυριαρχία τῆς ραδιουργίας καί νά ἰσχύση ὁ νόμος τῆς ἀξιοκρατίας, ἄν δέν ξυπνοῦσε ἡ εὐαισθησία τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου. Ἄν δέν ἐπενέβαινε δραστικά τό πλῆθος, ὁ λαός τοῦ Θεοῦ καί ἄν δέν ἀπαιτοῦσε νά ἀκουστῆ καί ἡ δική του φωνή καί νά παραδοθοῦν οἱ σοβαρές ἀπόψεις καί ἡ ὁμόφωνη κραυγή ὀλόκληρης τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητας στή διακριτική ἐπιλογή τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Η ἐκλογή τοῦ Ἀμερικῆς Δημητρίου εἶναι ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐπαναστάσεως. Ἦρθε, μετά τό ἀνοιγμα τοῦ δρόμου, πού ἔκαναν οἱ λαϊκοί-μέ κόπο πολύ καί μέ θυσίες-γιά νά περάσῃ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καί νά ἐπιβάλλῃ τή δική Του θέλησι στή σκληροτράχηλη καί ἐκκοσμιευμένη ἐκκλησιαστική ἡγεσία.

Ε ἄλληνες δημοσιογράφοι καί παράγοντες τῆς ἐλληνικῆς Ἱεραρχίας ἔσπευσαν, μετά τήν ἐκλογή, νά φωτίσουν τήν προσωπικότητα τοῦ Ἀμερικῆς Δημητρίου καί νά κοσμήσουν μέ τά ἄνθη τῶν ἐπαίνων τους τή σεμνή, ἐντιμη καί δημιουργική καταβολή του στό Θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ καί στήν τράπεζα τῆς Θεολογίας. Λησμόνησαν, ὅμως, ἡ καί σκόπιμα ἀποσιώπησαν, ὅτι ὁ Ἱεράρχης Δημήτριος, ἐπί τριανταδυό ὀλόκληρα χρόνια, δέν ἦταν ἀποδεκτός στήν ἐλληνική Ἐκκλησία. Παρέμενε τιτουλάριος. Σπρωγμένος στό περιθώριο. Δέν ὑπῆρχε γι' αὐτόν ποίμνη γιά νά ποιμάνῃ. Δέν ὑπῆρχε βῆμα, γιά νά προβάλῃ τό μήνυμα τῆς πλούσιας καρδιάς του. Οὔτε χαρτοφυλάκιο εὐθύνης, γιά νά τό ὀργανώσῃ καί νά τό ἀναπτύξῃ. Μωροφιλόδοξοι ρασοφόροι κρατοῦσαν ἐπιδεικτικά τή σκυτάλη τῆς ἐξουσίας καί ἔτρεχαν ἐπιδεικτικά νά καταλάβουν καί τά ἀνώτατα ἀξιώματα. Φτωχοί καί ἀσήμαντοι κομπάρσοι τοῦ συνοδικοῦ μηχανισμοῦ σκαρφάλωναν αὐτάρεσκα στά σκαλοπάτια τῶν Μητροπολιτικῶν θρόνων. Καί ὁ Βρεσθένης Δημήτριος λιτάνευε, σέ παράκαμψι τοῦ δρόμου, τή θεολογική του ἀριότητα καί τήν ἐπισκοπική του σωφροσύνη.

Η ἀνάδειξι του στό θρόνο τῆς Ἀμερικῆς πρέπει νά καταχωρηθῆ στή βίβλο τῆς ἱστορίας ὡς ἓνα γεγονός πρωτοποριακό. Νίκη τοῦ λαοῦ. Ἀποκατάστασι τῆς ὀλοκληρίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος. Ὑπέρβασι τῆς διαπλοκῆς τοῦ σκοτεινοῦ παρασκηνίου. Ἀνάδειξι ἐνός ποιμένα, μέ ἱστορικό φωτεινό καί μέ διαδικασίες ἀδιάβλητες.

Ἀπό δῶ καί πέρα, ἡ φωνή τοῦ λαοῦ εἶναι ἀδύνατο νά φιμωθῆ. Καί αὐτό ἀκριβῶς τό γεγονός ἀποτελεῖ τήν πηγὴ τῆς ἐλπίδας.

Ἡ «Ἀχίλλειος πτέρνα»

Ἡ «Ἀχίλλειος πτέρνα» τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδοῦλου: Δέν ἔχει τήν τόλμη, ἴσως καί τήν ἀπαραίτητη ἠθική αὐτονομία, νά καταρτίσει σοβαρό καί φερέγγυο ἐπιτελεῖο συνεργατῶν. Τέτοιο, πού νά ἀναπαύη τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα. Καί νά σύρη μέ μεθοδικότητα τό ὄχημα τοῦ ποιμαντικοῦ μόχθου. Σταθερή τακτική του, ἡ προσφυγή στή δεξαμενή τῶν «μετριοτήτων» καί τῶν «στιγματισμένων». Ἡ στελέχωσι τῶν ὑπηρεσιῶν του καί τοῦ περιβάλλοντός του μέ τοὺς «ἡμέτερους», πού ἔχουν δημόσια ἀμφισβητημένο τό ἦθος καί λιποβαρή τά ἐφόδια τῶν ἱκανότητων.

Ἐδωσε μάχη σκληρή ὁ σημερινός προκαθήμενος, γιά νά κατακτήσει τήν πρώτη ἐκκλησιαστική ἔπαλξι. Ἐντιμη ἢ ἀνέντιμη, εἶναι πρόβλημα, πού θά τό διαλευκάνη ὁ ἀμερόληπτος μελετητής τῆς γκάμας τῶν παρασκηνιακῶν συναλλαγῶν. Γεγονός εἶναι, πῶς πέτυχε νά βρῆσκειται, τούτη τῆ στιγμή, ἐνθρονισμένος στήν ἐπίζηλη ἀρχιεπισκοπική καθέδρα. Στήν ὑπεύθυνη προεδρεία τῶν μηχανισμῶν διοικήσεως καί ὀργανώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος. Στή γεωγραφική περιοχή, πού διασταυρῶνονται τά δυνατά ρεύματα. Στό κέντρο τῶν φανερῶν καί ὑποχθόνιων ζυμώσεων. Καί στό ἐπίκεντρο τῶν πνευματικῶν καί τῶν κοινωνικῶν ἀναταράξεων. Μέσα σέ ἐπικίνδυνες ἱστορικές ἀνακατατάξεις,

πού ἀλλάζουν τή Βαλκανική γειτονία μας καί τόν πλανήτη ὁλόκληρο. Στά συντρίμια τῶν ἀνυπεράσπιστων ἐδαφῶν καί στά ἐρείπια τῶν ἐκφυλισμένων πολιτισμῶν.

Ὁ χρόνος, πού κύλησε ἀπό τήν ἐνθρόνισί του δέν εἶναι λίγος. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συμπληρώνει, μέ ρυθμό γοργό, τό χρονικό τοῦ τρίτου ἑξαμήνου τῆς θητείας του. Πυκνή ἢ ἐκκλησιαστική καί ἢ κοσμική γραφή στή σελίδα τῆς ἐπικαιρότητας. Πρωτόγνωρα τά προβλήματα, πού συνωδοῦνται στίς συνειδήσεις μας καί περνοῦν, αὐτόματα, στήν εὐθύνη τῆς ἡγεσίας τοῦ σώματος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μῆτε ραστώνη δικαιολογεῖται, μῆτε ἀλαζονικός φανφαρονισμός, μῆτε προχειρότητα. Οἱ κρίσιμες περιστάσεις ἐπιβάλλουν ἐγρήγορσι στόν προκαθήμενο Ἱεράρχη καί στοὺς συλλειτουργοὺς του καί συνυπεύθυνους πλοηγούς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁλκάδας. Ἐντιμη παράστασι καί διακονία, στά πλαίσια τῆς Εὐχαριστιακῆς Ἱερουργίας. Ἀνήσυχη καί ἀνύστακτη σκέψι. Σταθερή ὁδήγησι τοῦ ἱεροῦ σκάφους. Ὁραματισμό βραχυπρόθεσμο καί μακροπρόθεσμο. Ὁργάνωσι ἐπιτελείου, ἱκανοῦ νά συντονιστῆ στά μεγάλα ὄραματα τῆς ὑπεύθυνης ἡγεσίας καί νά ὑπηρετήση μέ συνέπεια καί αὐτοθυσία τό λαό τοῦ Θεοῦ.

Σχέδια καί ὄραματα πέρασαν, σέ συσκευασία βιομηχανικῆς ὑπερπαραγωγῆς, ἀπό τίς στήλες τῶν ἐφημερίδων καί ἀπό τά παράθυρα τῶν τηλεο-

ράσεων κατά τόν πρώτο γύρο τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς κούρσας τοῦ κ. Χριστοδούλου. Βομβαρδίστηκαν κυριολεκτικά οἱ δύο αἰσθήσεις μας, ἡ ὄρασι καί ἡ ἀκοή. Ἐπιτελεῖο, ὅμως, φορτισμένο μέ τά χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί ἰκανό νά μεταφράσῃ τούς σχεδιασμούς σέ πρᾶξι, δέν εἶδαμε νά συγκροτῆται. Οὔτε καί διαφαίνεται στόν ὀρίζοντα ἡ ἀχνή πιθανότητα νά συγκροτηθῆ. Τά ράκη, πού μαζεύτηκαν, κυριολεκτικά ἀπό τό δρόμο, στούς διαδρόμους τῶν δύο ἐκκλησιαστικῶν ὀργανισμῶν, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, δέν εἶναι ἰκανά νά ἀποκρύψουν τή γυμνότητα. Δέν καλύπτουν τίς ἀναγκαῖες προδιαγραφές γιά ἓνα τόσο ὑπεύθυνο λειτουργήμα. Δέ διαθέτουν τήν «καλή μαρτυρία» καί τήν ἀπαραίτητη ὀργανωτική ἰκανότητα. Μποροῦν νά ζητωκραυγάζουν σέ νυχθήμερη βάσι τόν προκαθήμενο καί νά μεθοδεύουν λαϊκίστικες ἐμφανίσεις μέ ροδοπέταλα καί μέ ξύλινους ἐπαίνους. "Ὅχι, ὅμως καί νά ὀργανώνουν, σέ βάσι Ἀγιοπνευματική καί Πατερική, τήν ποιμαντική μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας στό σύγχρονο κόσμο.

Ἡ εὐθύνη αὐτῆς τῆς παραλείψεως βαρύνει ἀποκλειστικά καί μόνο τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο. Ἄντί νά ὀργανώσῃ ὁμάδα δουλειᾶς, ὠργάνωσε καμαρίλα. Ἄντί νά ἐπιλέξῃ τούς μετρημένους στά δάχτυλα, τούς εὐέλπιδες, μάζεψε γύρω του τούς «κόλακες». Τούς σπουδαρχίδες τῆς τρίτης καί τέταρτης διαλογῆς. Τούς «ὑποτακτικούς», πού διαθέτουν τήν ἀρετή(!) τῆς «τυφλῆς ὑπακοῆς». Τίς μετριότητες, πού ἐναθρύνονται νά καθελώνονται, μέ ἀνοιχτό τό στόμα, στίς προσταγές

τοῦ ἀφέντη τους. Καί τούς προβληματικούς ρασοφόρους, πού προσέφυγαν στό μανδύα του, κατά τά εικοσιτέσσερα χρόνια τῆς παραμονῆς του στή Μητρόπολι Δημητριάδος, γιά νά ἀποκρύψουν τίς πομπές τους.

Τά πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, πού ἀναπνέουν στό ρυθμό τῆς ἀγωνίας γιά τήν καθαρότητα καί γιά τό κύρος τῆς Ὁρθόδοξης ἑλληνικῆς Χριστιανωσύνης, περίμεναν δυναμικά ἀνοίγματα τοῦ νέου προκαθημένου. Νά ἀπλώσῃ ἐρευνητικό τό βλέμμα του καί νά στρατεύσῃ στήν αὐλή του τούς ἀριστούς. Τούς λίγους σέ ἀριθμό, ἀλλά μεστούς σέ πνευματική ὠρίμανσι καί σέ ὀργανωτικές ἰκανότητες. Αὐτούς, πού θά μπορούσαν νά καταδέσουν ὀράματα στήν τράπεζα τῶν σύγχρονων προγραμματισμῶν καί νά μοχθήσουν μέ ἀνιδιοτέλεια γιά τή μεταφορά τους στό χάρτη τῆς ἐπικαιρότητας.

Εἶχε, ἂν ἤθελε, τή δυνατότητα, νά περιτρέξῃ τόν αὐλόγουρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς του καί τήν εὐρύτερη περιοχή τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καί νά ἀναζητήσῃ τούς χαρισματούχους καί τούς ἔντιμους. Δέν εἶναι πληθωρικό τό πολύτιμο ὕλικό. Ἄλλά καί δέν εἶναι τόσο σπάνιο, ὥστε νά ἀναγκαστῆ ὁ προκαθήμενος νά περιοριστῆ στά ἰζήματα. Θά μπορούσε νά καλέσῃ τούς καταξιωμένους λειτουργούς τῆς Ἐκκλησίας καί τούς λαϊκούς, πού, μαζί μέ τίς εἰδικές ἰκανότητες, διαθέτουν καί τή μαρτυρία τοῦ πληρώματος. Νά συγκροτήσῃ μέ αὐτούς δυναμικό ἐπιτελεῖο. Νά ἐμπιστευτῆ τά μεγάλα προβλήματα στήν κρίσι τους καί στήν ἔμπνευσί τους. Νά τούς ἀναθέσῃ τή σύνταξι μελετῶν μέ θεολογική ὑποδομή καί μέ κριτήρια ἀντλημένα ἀπό τήν πολύτιμη καί

θεοφώτιστη εμπειρία τῶν Πατέρων. Καί νά τούς ἀφήση ἐλεύθερους στήν οἰκοδόμησι τῶν βραχυπρόθεσμων καί μακροπρόθεσμων προγραμμάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δέν ἀποτόλμησε αὐτό τό ἀνοιγμα. Στέγασε στό μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τούς δακτυλοδεικτούμενους πρόσφυγες, πού ὁ νέος ποιμενάρχης τοῦ Βόλου ἀναγκάστηκε νά τούς ἀποπέμψη, γιά νά καθαρῶσιν τή Μητροπολιτική του αὐλή καί νά προσφέρῃ, σάν πρῶτο δῶρο στό ποιμνίό του, τήν ἀνακούφισι. Οἱ φίλοι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου διαμαρτυρήθηκαν γιά τό περιμάζεμα τῶν στιγματισμένων φυγάδων. Κάποιοι, κοντινοί του, διακινδύνευσαν νά ἀνοίξουν μέτωπο ἐναντίον τους καί ἐναντίον τοῦ Μακαριωτάτου προστάτη τους. Ἐκεῖνος ἔμεινε ἀμετάπειστος. Ἀγνόησε καί τίς ἡπιες, ἀδελφικές συμβουλές καί τίς ἔντονες διαμαρτυρίες. Σχημάτισε τό ἐπιτελεῖο του ἀπό τούς παλιούς «ὑποτακτικούς» του. Πού ξέρουν τά χούγια του. Καί πού καί αὐτός γνωρίζει καί ἀξιοποιεῖ(!) τίς ἀδυναμίες τους.

Σ' αὐτούς πρόσθεσε τούς ἀναγκαίους μαϊντανούς. Κάποια πρόσωπα ἀπό τήν παλιά ἀρχιεπισκοπική καμαρίλα. Ἐκείνους, πού ἐμφανίζονταν σάν παράγοντες κατά τήν περίοδο τοῦ Σεραφεῖμ καί ἄρμεγαν ἀχόρταγα τήν ἀγελάδα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων. Ἰσαμε «χθές» ὅλους αὐτούς τούς δακτυλοδεικτοῦσε ὁ κ. Χριστόδουλος. Καί ἔδινε, μέ στόμφο, τή διαβεβαίωσι, πῶς, μόλις πιάση στό χέρι τή σφραγίδα τῆς ἐξουσίας, θά τούς πετάξῃ ἔξω. Μερικοί ἀπό αὐτούς, ἀκούγοντας τούς κερραυνοῦς τῶν ἀπειλῶν, ἔνοιωσαν νά ἔρχεται ἡ συντέλεια τῆς εὐτυχίας τους.

Καί, φοβισμένοι, εἶχαν προσχωρήσει στό στρατόπεδο τῶν ἀντιπάλων τοῦ Χριστοδούλου. Διατηροῦσαν τήν ἐλπίδα, ὅτι ἂν ἀνέβαιναν ἐκεῖνοι τά σκαλοπάτια τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου, θά τούς πρόσφεραν καταφύγιο. Καί θά κατάφερναν νά διατηρήσουν τήν ἐπαφή τους μέ τόν οἰκονομικό μαστό. Ἀλλά, μόλις ἔγινε ἡ ἐκλογή καί ἀναδείχθηκε προκαθήμενος ὁ κ. Χριστόδουλος, ἔκαναν καινούργια στροφή. Ἔσπευσαν νά δηλώσουν δουλική ὑποταγή στό νέο προκαθήμενο. Καί νά κανοναρχήσουν τό τροπάριο τῆς κολακείας. Γιά νά πετύχουν τήν ἀλλαγὴ τῆς καταδικαστικῆς ἐτυμηγορίας. Καί νά μείνουν στόν ἐσμό τῶν προνομιοῦχων.

Καί τό κατάφεραν. Οἱ καταχωρημένοι στόν κατάλογο τῶν προγραφῶν, προήχθησαν σέ ἐπιτελεῖς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου. Ἀκριβῶς ὅπως καί πρὶν. Μέ τά ἴδια προνόμια καί μέ τίς ἴδιες ἀπολαβές.

Ἔτσι, ὁ Μακαριώτατος πλαισιώθηκε ἀπό μετριότητες. Ἀπό τά ράκη τοῦ ἱερατικοῦ ἤθους. Καί ἀπό γλοιώδεις κόλακες. Αὐτό εἶναι σήμερα τό ἐπιτελεῖο του. Καί αὐτοί ἔχουν ἀναλάβει, προνομιακά, τή σύνταξι τῆς νέας σελίδας στήν ἐκκλησιαστική μας ἱστορία.

Τό φαινόμενο εἶναι σημαδιακό. Καί προβληματίζει ἔντονα. Καί τούς ἐκκλησιαστικούς παράγοντες. Καί τό λαό.

Ἐκεῖνοι, πού δέν ἐντυπωσιάζονται ἀπό τίς φαντασμαγορικές δημόσιες ἐμφανίσεις τοῦ προκαθήμενου, ἀλλά μελετοῦν σέ βάθος τά λόγια του καί τίς ἐνέργειές του, διακρίνουν τά αἷτια τῆς κακῆς ἐπιλογῆς τῶν συνεργατῶν του καί τή σώρευσι τῶν κολάκων ἐκεῖ, πού θά ἔπρεπε νά πρυτανεύῃ ἡ σοβαρότητα καί ἡ εὐπρέπεια.

1. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μαγεύεται μέ τήν κολακεία. Περιέρχεται σέ κατάστασι μέδης. Τό θυμίαμα τῶν ἐπαίνων τό ἀποδέχεται ὡς καταξίωσι τῆς προσωπικότητάς του. Ὡς ἀναγνώρισι τῶν ἱκανοτήτων του καί ὡς ἐκούσια ὑποταγή στήν ἐξουσία του. Ἡ παραμικρή ἀμφισβήτησι τῶν προσόντων του καί τῆς δημοτικότητάς του τόν ἀναστατώνει καί τόν ἐκνευρίζει. Ἀντίθετα, ἡ συνεχῆς καῦσι θυμιάματος μπροστά στήν εἰδωλοποιημένη ἐξουσία του καί τό ἀσταμάτητο χειροκρότητα (ἔστω καί φτιαχτό) τόν εὐφραίνουν καί τόν τρέφουν. Μάζεψε, λοιπόν, γύρω του, αὐτούς, πού ἔχουν τή δεξιότητα νά κρατοῦν στό χέρι θυμιατήρι. Αὐτούς, πού σκύβουν τή ράχη τους εὐκολα. Αὐτούς, πού ἀνοίγουν τό στόμα σέ σχῆμα προσηλώσεως καί θαυμασμοῦ, ἀκόμα καί στά ἀνέκδοτα τῆς φτηνῆς εὐρηματικότητάς του.

2. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐπιδιώκει τήν ἀποκλειστικότητα στήν προβολή. Δέν παραχωρεῖ τό παράθυρο τῆς τηλεοράσεως σέ ἕνα ἀξιοκρατικό ἐπιτελεῖο. Δέν ἐπιτρέπει στά ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἱεραρχίας καί στούς χαρισματούχους κληρικούς νά ἐκδιπλώσουν στό λαό πρωτοβουλίες καί προγράμματα ἐκκλησιαστικῆς ἀναπτύξεως, πού δίνουν τό στίγμα ἐκλεπτισμένης θεολογικῆς παιδείας καί ἐξειδικευμένης καταρτίσεως. Τή δόξα τῆς πρωτιᾶς τήν ὑπολογίζει ὡς προσωπική του ἀμοιβή. Δέν τήν μοιράζει στούς συνεργάτες του. Γι' αὐτό ἀπέφυγε νά καλέση πλάι του ἀναστήματα ψηλότερα, εὐρύτατης ἀποδοχῆς καί μέ περγαμηνές ἀναγνωρισμένες. Ἐπιστράτευσε τίς μετριότητες. Τούς χα-

μηλοῦς. Αὐτούς, πού δέ θά ὑπερκαλύψουν τό δικό του ἀνάστημα. Καί δέ θά φιλοκοσκινίσουν μήτε θά ἀμφισβητήσουν τά σχέδιά του. Στή δύσκολη στιγμή, δέ θά προβάλουν βέτο. Καί δέ θά μαγνητίσουν τήν προσοχή καί τήν ἐπιδοκιμασία τοῦ λαοῦ. Στίς ἐλάχιστες περιπτώσεις, πού ἀναγκάστηκε ἀπό τήν ἀδήριτη ἀνάγκη νά καλέση σέ κάποια ἐπιτελική θέσι ἕνα ἀξιόλογο ἐκκλησιαστικό ἠγέτη ἢ ἕνα ἐπίλεκτο μέλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, δέν τοῦ παραχώρησε τήν προεδρική εὐθύνη. Τόν ἔβαλε ὑπό τή δική του ἐξουσία. Ὡς δεῦτερο ἢ τρίτο παράγοντα τῆς ἀρμόδιας ἐπιτροπῆς. Ἔτσι, πού νά μήν προβάλλεται ἄμεσα. Καί νά μή σκιάζη τό πορτραῖτο τοῦ προκαθήμενου.

3. Ὑπάρχει καί μιά τρίτη αἰτία. Δέν ἀναμεταδίδεται, μυστικά, ὡς ὑποψία ἢ ὡς κηλίδα δυσφημιστική. Κυκλοφορεῖ ὡς ἔγκυρη πληροφορία. Ὡς διαπίστωσι προσώπων, πού γιά κάποια χρονική περίοδο στάθηκαν κοντά στόν κ. Χριστόδουλο καί κατέγραψαν, μέ ἀκρίβεια, τή δρᾶσι του καί τήν ἀντίδρασί του. Ἡ πληροφορία αὐτή πιστοποιεῖ, ὅτι ἡ μικρή ὀμάδα τῶν ἄμεσων συνεργατῶν, πού μετακινήθηκαν ἀπό τό Βόλο καί πλαισίωσαν τό διοικητικό μηχανισμό τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, εἶναι ἐκπαιδευμένη στήν ἄσκησι τῆς σιωπῆς. Δέ μεταφέρουν ἔξω ἀπό τό γραφεῖο καί τήν κατοικία τοῦ προκαθήμενου ὅσα ἐκεῖνος ἐπιθυμεῖ νά διατηρῆ καλυμμένα στή σκιά τῆς ἐχεμύθειας. Ὅχι μόνο τίς ὑπηρεσιακές διεργασίες. Ἄλλά καί τίς ἴντριγκες καί τίς ὑποχθόνιες κινήσεις τοῦ προῖσταμένου τους. Ὁ κ. Χριστόδουλος ἀνέχεται τίς δικές τους ἰδιορρυθμίες. Καί ἐκεῖνοι

Τά 25 χρόνια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀνωμαλίας (*)

Ἡ εἰσήγησή μας ἀναφέρεται στά 25 χρόνια τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀνωμαλίας. Γιά τήν περίοδο αὐτή μπορεῖ νά ὀμιλή κανεῖς γιά μακρό χρόνο καί νά ἀποτυπώνη συναισθήματα πολύ θλιβερά. Ἀπό τή δική μας πλευρά θά προσπαθήσουμε νά εἶμεθα σύντομοι καί εἰ δυνατόν περιεκτικοί.

Ἀναφερόμαστε ἀρχικά στά γεγονότα. Τό 1959 διασπᾶται ἡ Διαρκῆς Ἱ. Σύνοδος, λόγω τοῦ μεταθετοῦ τῶν ἐπισκόπων-ἄλλοι ἦσαν «κατά» καί ἄλλοι «ὑπέρ»-. Ἐνεκα τούτου προκαλεῖται ἐπέμβαση τῆς Πολιτείας καί μέ τό Ν. 3932 περιορίζεται τό μεταθετό καί ἀνατίθεται

(*) Εἰσήγηση στήν ἡμερίδα τῆς 21 Ἰουνίου 1999.

σφραγίζουν ἐρμητικά τά χεῖλη τους καί δέν ἐπιτρέπουν νά διαρρεύσουν μυστικά, πού θά μειώσουν τήν ἀρχιεπισκοπική δημοτικότητα. Ἡ ἐπιστράτευσι ἄλλων προσώπων συνοδεύεται μέ τόν κίνδυνο νά σπάσῃ τό φράγμα τῆς σιωπῆς καί νά ξεχυθοῦν ἔξω ἀπό τό μέγαρο σκάνδαλα, ἱκανά νά τραυματίσουν θανάσιμα τό κύρος τοῦ σημερινοῦ προκαθημένου. Ἐνδεικτική ἡ συμπεριφορά τῆς «ομάδας τῶν μετρίων» μετά τήν ἔκρηξι τοῦ φοβεροῦ σκανδάλου τῆς πλαστογραφίας, πού ἔφεραν στή δημοσιότητα καί προώδησαν στίς εἰσαγγελικές ἀπόχες οἱ ἐκθέσεις τῶν ἀρμόδιων γραφολόγων. Ἀποφεύγουν νά μιλήσουν. Κρύβουν τά μυστικά. Καί προσπαθοῦν ἐναγώνια νά σπρώξουν τά ἐρωτηματικά τοῦ λαοῦ καί τῶν δημοσιογράφων στή χωματερή τῆς λησμοσύνης. Ἄν στόν κύκλο τῶν συνεργατῶν βρίσκονταν ἐλεύθεροι καί ἔντιμοι ἄνθρωποι, θά εἶχαν

στήν Ἱεραρχία ἡ δικαιοδοσία ἐκλογῆς ἐπισκόπων.

Τό 1962 συνέβη ἡ ἀτυχῆς ἀρχιεπισκοπική ἐκλογή τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Ἰακώβου, πού προκάλεσε μέγα σκάνδαλο. Αὐτός ὑπό τήν ἀντίδραση τοῦ λαοῦ καί τοῦ τύπου ἐξαναγκάζεται σέ παραίτηση. Καί ἔτσι ἀπέφυγε τήν ἐκδίωξή του ὑπό τῆς Πολιτείας.

Ἡ κατάπτωση τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὑπῆρξε ἀφάνταστα μεγάλη καί ἡ ἀνυποληψία τοῦ κλήρου ὀδυνηρή.

Τό 1965, ὕστερα ἀπό πενταετῆ ἀποχή ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν καί τῆ δημιουργία 15 χηρευουσῶν Μητροπόλεων, συνέρχεται ἡ

ἀντιδράσει δυναμικά καί θά εἶχαν φέρει στή δημοσιότητα τόν ὑπόλογο τῆς πλαστογραφίας καί τά ντοκουμέντα τῆς αἰσχύνῃς. Καί εἶναι βέβαιο, πώς μιά τέτοια ἀποκάλυψι, ἂν γλιστροῦσε ἀπό τό δεσμωτήριο τῆς σιωπῆς, θά ὠδηγοῦσε τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ἢ σέ παραίτησι ἢ σέ καθαίρεσι.

Ἐτσι διαγράφεται ἡ κατάστασι. Καί ἔτσι ψηλαφεῖται καί προσδιορίζεται ἡ «Ἀχίλλειος πτέρνα» τοῦ σημερινοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Δέσμιος τῶν προσώπων καί τῶν προσωπικῶν του ἀδυναμιῶν, δέν ἔχει τήν εὐχέρεια νά ἀνοιχτῆ σέ σάλπισμα ἐπιστρατεύσεως τῶν ἀξίων καί τῶν ἁγίων. Δουλεύει μέ τή σκουριασμένη μηχανή τῶν ὑποτελῶν του. Καί τῆ διαφημίζει ὡς πρώτης ἐπιλογῆς καί ὡς σύμμετρῃς μέ τίς διογκωμένες ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας γιά ἐκλογές. Προηγούμενος, ἐξ αἰτίας πιέσεων τῶν ἐνδιαφερομένων, ἡ Πολιτεία λόγω κρίσεως πού διήρχετο, ἔδωσε τήν συγκατάθεσή της γιά τήν ἐπαναφορά τοῦ μεταθετοῦ τῶν ἐπισκόπων καί ἐξέδωσε τήν 184/21-10-1965 σχετική πράξη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τήν ἀνωτέρω πράξη προσέβαλε στό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ὁ Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος καί τήν κατέστησε ἀνενεργό. Παρά ταῦτα καί παρά τήν ἀντίθεση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, ἡ πλειοψηφία τῆς Ἱεραρχίας ἀπήτησε ἐκλογές καί μεταθέσεις Μητροπολιτῶν. Αὐτές ἔγιναν καί ἡ Πολιτεία τίς θεώρησε παράνομες.

Μετά ἕνα χρόνο ἔγινε ὁ Ν 4589/66 μέ τόν ὁποῖο νομιμοποιοῦνται οἱ νέοι Μητροπολίτες, ἀλλά εἰσάγεται καί ὄριο ἡλικίας γιά τήν ἀποχώρηση τῶν Ἀρχιερέων μέ ἐξαίρεση τόν Ἀρχιεπίσκοπο.

Γενικά, ἡ κατάσταση τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κατά τήν περίοδο 1959-67 δέν εἶναι καλή. Ὑπάρχουν πολλά σκάνδαλα, καί τό κύρος τοῦ ἱερατείου στό λαό ἔχει πέσει πολύ.

Κοινό αἶτημα εἶναι ἡ ἀλλαγῆ, ἡ διόρθωση τῆς καταστάσεως αὐτῆς...

Ἡ συγκροτηθεῖσα Ἀριστίνδην Σύνοδος τοῦ 1967 ἐξέλεξε Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τόν Ἀρχιμανδρίτη Ἱερώνυμο Κοτσώνη, Πρωθιερέα τῶν Ἀνακτόρων καί καθηγητή τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καί στή συνέχεια ἐπλήρωσε τίς κενές θέσεις Μητροπολιτῶν μέ διακεκριμένους ὡς ἐπί τό πλεῖστον κληρικούς. Οἱ Ἀπριλιανοί προώριζαν γιά Ἀρχιεπίσκοπο τό Μητροπολίτη Καστοριάς Δωρόθεο, ἀλλά ἐξέφρασαν ἀργά τήν ἐπιθυμία τους, ἀφοῦ ἡ Ἱερά Σύνοδος εἶχε τελειώσει τήν ἐκλογή.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος μαζί μέ τούς συνεργάτες του παρουσίασε μιά ἐντυπωσιακή δραστηριότητα τόσο σέ ποιμαντικό, ὅσο καί σέ συνοδικό ἐπίπεδο. Στό πρώτο προέτρεξε τῆς ἐποχῆς του καί ἔγιναν πράγματα πού ἄλλοι φορεῖς τῆς ἑλληνικῆς κοινωσίας τά μιμήθηκαν μετά ἀπό ἀρκετά χρόνια. Στό δεύτερο τά πράγματα ἦταν δυσκολότερα, γιατί ὑπῆρχε ἀφανής σύγκρουση μέ τά ὀργανωμένα συμφέροντα. Ὁ

ἀναγνώστης τοῦ βιβλίου «τό δράμα ἐνός Ἀρχιεπισκόπου» κατανοεῖ τά ἐμπόδια. Ὡς πρὸς τό πρόβλημα τῆς καθάρσεως τοῦ κλήρου σημειώθηκε σημαντική πρόοδος μέ ἀποτέλεσμα νά περιορισθοῦν πολύ τά σκάνδαλα τῶν ἱερωμένων καί ἡ κοινή γνώμη γρήγορα νά μεταβληθεῖ ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν λειτουργῶν της. Σέ κάποιους Ἀρχιερεῖς γιά τούς ὁποίους ὑπῆρχε φάκελλος μέ κατηγορίες, τούς ὑπεδείχθη νά παραιτηθοῦν, σέ μερικούς ἔγιναν καί ἀνακρίσεις καί δύο τελικά ἔφθασαν στό δικαστήριο. Καί ἀπό αὐτούς ὁ πρῶν Ἀθηνῶν Ἰάκωβος, πού δέν ἦταν πιά Μητροπολίτης, ἀλλά Πρόεδρος Ἀττικῆς, ἴσως ἔπρεπε νά ἀπομακρυνθεῖ μέ νόμο καί ὄχι μέ δικαστική ἀπόφαση.

Οἱ παραιτηθέντες κατά τήν περίοδο τῆς Ἀρχιεπισκοπίας τοῦ Ἱερωνύμου ἐπεκαλέστησαν λόγους ὑγείας ἢ γήρατος. Ὑπῆρξαν δέ καί μερικοί, πού ἀπομακρύνθηκαν νομοθετικά μέ τό ὄριο ἡλικίας. Μερικοί ἀπό τούς ἀπομακρυνθέντας, ἀδιαφορώντας γιά τίς κατηγορίες πού τούς βάραιναν, ἤθελαν νά ἐπανέλθουν στήν ἐνεργό ὑπηρεσία καί ἀναζητοῦσαν εὐκαιρία. (Πρέπει νά σημειωθεῖ οὕτε καί ὁ Σεραφεῖμ ἐτόλμησε νά τούς ἐπαναφέρει).

Στό τέλος τοῦ ἔτους 1973 παραιτήθηκε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος. Τότε, εὐνοούμενος στούς ἀσκοῦντες τήν κρατική ἐξουσία ἦταν ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ, πού ἐκτός ἀπό τήν εὐνοια αὐτή δέν διέθετε κανένα ἄλλο προσόν πού νά τόν διακρίνει (θετικά). Γι' αὐτό χρειάστηκε μεθόδευση τῆς ἐκλογῆς καί ἀγνοήθηκε ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, πού προέβλεπε ἡ κειμένη νομοθεσία. Ἔτσι ἐκδόθηκε ἡ Σ.Π. 3/1974 μέ τήν ὁποία ἡ αὐθαρεσία κορυφώθηκε. Ὁ νομοθέτης κάνοντας κατάχρηση ἐξουσίας ὀνόμασε τούς μισούς σχεδόν Ἱεράρχες ἀντικανονικούς αὐθαγέτους, καί ἀπέκλεισε ἀπό τήν Σύνοδο τούς περισσότερους Μητροπολίτες. Καί ἀπό τούς 67 ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεράρχες ἀποκλείστηκαν οἱ 35 καί παρέμειναν σ' αὐτή μόνο 32. Τήν ὀνόμασε δέ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ἐνῶ πρόκειται γιά μιά Πολυμελῆ Ἀριστίνδην Σύνοδο, ὅπως ἔγινε καί στό παρελθόν πού τήν ὀνόμασαν μείζονα Σύνοδο. Ἡ Σ.Π. 3/1974, πλήν τῆς ἐκλογῆς τοῦ εὐνοουμένου τῶν κρατούντων

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ τοῦ ἀπό Ἰωαννίνων, προέβλεπε μέ ἀνατροπή τοῦ κανονικοῦ Δικαίου καί τήν κρίση τῆς κανονικότητας καί τῆς θέσεως ἐκτός τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἐκτός αὐτῆς Μητροπολιτῶν, ἀλλά καί τή θέση ὄλων τῶν ἱεραρχῶν, ἀφοῦ ὑπῆρχε ἡ ἀόριστη διάταξη ὅτι ὅποιος διαταράσσει τήν εἰρήνη καί τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καταδικάζεται μέ ἀπόφαση αὐτῆς τῆς Συνόδου σέ ἔκπτωση ἀπό τό θρόνο καί δέν ὑπάρχει κανένα ἔνδικο μέσο προσφυγῆς σέ ἐκκλησιαστική καί πολιτική ἀρχή ἢ δικαστήριο. Διατάραξη τῆς εἰρήνης καί τῆς ἐνότητας ἔθεωρεῖτο καί ἡ διαφωνία καί ἡ κριτική κατά τῶν πράξεων τῆς διοικήσεως ἢ καλύτερα ἡ διαφωνία ἀποτελοῦσε αἰτία γιά ἐξόντωση τῶν ἀνεπιθύμητων. Οἱ φίλοι τῶν Συντακτικῶν Πράξεων 3/1974 καί 7/1974 δημιούργησαν μιά παραφιλολογία καί θεωροῦσαν ἀντικανονικούς ὄσους ἐξελέγησαν ἀπό τήν Ἀριστινίδην Σύνοδο τοῦ 1967 καί ἀπό τή διάδοχη αὐτῆς. Ἀλλά Ἀριστινίδην καί Ἡμιαριστινίδην Συνόδους ἡ Ἐκκλησία γνώρισε πολλές καί πολλοί Ἱεράρχες μετεῖχαν σ' αὐτές ἢ προῆλθαν ἀπ' αὐτές. Ἀκόμη καί ἡ Σύνοδος τῶν Σ.Π. τοῦ 1974 ἦταν καί αὐτή μιά πολυμελῆς Ἀριστινίδην Σύνοδος. Ἀλλά μερικά παλαιά μέλη τῆς, οἱ Καλαβρύτων Γεώργιος, Πειραιῶς Χρυσόστομος, Μυτιληνῆς Ἰάκωβος εἶχαν τήν προαγωγή τους σέ Ἐπίσκοπο ἀπό Ἀριστινίδην Σύνοδο. Αὐθαιρέσια, ἀπάτη καί σύγχυση γιά νά γίνει ἡ δουλειά τους. Τά ἴδια καί χειρότερα προέβλεπε ἡ Σ.Π. 7/1974 πού ἐκδόθηκε πρὸς συμπλήρωση τῆς 3/1974 Σ.Π...

Μέ εἰσήγησή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ καί ἀπόφαση τῆς Συνόδου, χωρίς ἀπαγγελία κατηγορίας, ἀνακρίσεις, μάρτυρες καί χωρίς ἀπολογία καί χωρίς κἄν τήν παρουσία τῶν ὑποδίκων καταδικάστηκαν σέ ἔκπτωση ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτες ἐκ τῶν ὁποίων δύο προἰερωνυμικοί. Αὐτοὶ ἀπομακρύνθηκαν ἀμέσως καί στίς θέσεις τους ἐξελέγησαν μοιχεπιβάτες, χωρίς νά ἐπιτραπεῖ ἀπό τήν Κυβέρνηση ἡ ἐπάνοδος παλαιῶν. Ἀπό τούς ζῶντες τότε προκατόχους τῶν διωχθέντων δύο ἦταν οἱ καταδικασθέντες μέ τό Νόμο 214/1967 καί τρεῖς παραιτηθέντες. Ἐάν αὐτοὶ ἔφυγαν ἀδίκως ἔπρεπε νά δικαιωθοῦν,

ἀλλά αὐτό δέν συνέβη. Ἀντίθετα, στίς Μητροπόλεις τους τοποθετήθηκαν νέοι, διότι ἡ νέα ἐκκλησιαστική κατάσταση δέν φαίνεται νά τούς ἔκρινε ἱκανούς γιά ἐπάνοδο. Φρόντισε νά τοποθετήσῃ ἀνθρώπους ἀφοσιωμένους στόν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ. Ἄρα δέν ἦταν θέμα ἀδίκου διώξεως, ἀλλά θέμα τακτοποιήσεως ἡμετέρων.

Ἔτσι τό Ἐκκλησιαστικό πρόβλημα πού φαινόταν ὅτι ἐπὶ Ἱερωνύμου ἔβαινε πρὸς ἄμβλυση, τώρα περιῆλθε σέ ὄξυνση. Οἱ καταδικασθέντες προσέφυγαν σέ ἐκκλησιαστικές καί πολιτικές ἀρχές καί δικαστήρια, ἀλλά δέν ἐκρίθησαν, γιὰτί οἱ Σ.Π. ἀπαγόρευαν τήν προσφυγή καίτοι εἶχε ἀποκατασταθεῖ ἡ δημοκρατία.

Ἀπό τό θέρος τοῦ 1974 ἀρχίζει ἕνας ἀγώνας γιά τή δικαίωση τῶν ἐκπτώτων, ἀλλά ὄσες προσπάθειες γίνονται, δέν τελεσφοροῦν. Καί στόν μὲν ἐκκλησιαστικό χῶρο ὅταν οἱ προσπάθειες προχωροῦν τορπιλίζονται ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ. Στό δέ πολιτικό κάθε πρόοδος στό θέμα ναυαγεῖ σάν νά ὑπάρχει κάποιος ἀόρατο χέρι πού ἐμποδίζει καί ἀνατρέπει. Τέλος, τό 1988 καί 1990, μέ διατάξεις γενικές, πού ἀφοροῦν σέ ἀποκατάσταση διωχθέντων (Ν. 1816/1988, ἄρθρο 15 καί 1877/1990) Ἑλλήνων πολιτῶν λειτουργῶν τοῦ ἐλληνικοῦ Κράτους, ἀνοίγει ὁ δρόμος πρὸς τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας στό ὁποῖο προσφεύγουν οἱ 11 διωκόμενοι Ἱεράρχες. Τελικά γίνεται ἡ δίκη στίς 26-4-1990 μέ παραίτηση τοῦ νομικοῦ συμβούλου τῆς Ἐκκλησίας. Δημοσιεύεται δέ ἡ ἀπόφαση τοῦ Σ.τ.Ε., μέ τήν ὁποία δικαιώνονται οἱ 11 προσφεύγοντες, στίς 30-10-1990. Ἡ ἀπόφαση κοινοποιήθηκε ἀρμοδίως, ἀλλά οὔτε ἡ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας θέλησε νά τήν ἐφαρμόσει, οὔτε ἡ Πολιτεία μέ τούς Ὑπουργούς Παιδείας Κοντογιαννόπουλο καί Σουφλιά.

Ἀπό τή μεριά τῆς Ἐκκλησίας ἔγιναν ἐπιτροπές γιά τό θέμα πού δέν μπορούσαν ἢ καλύτερα δέν ἤθελαν νά τό λύσουν καί τελικά συνέρχεται ἡ Ἱεραρχία τό Μάρτιο τοῦ 1991. Ἐνῶ τά πράγματα προχωροῦσαν θετικά, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διέλυσε τή Σύνοδο. Οἱ δικαιωθέντες Ἱεράρχες πού μέ ἀπαίτηση τῶν ποιμνίων τους λειτούργησαν ἐπισήμως σέ ναούς τῆς δικαιοδοσίας τους κηρύχθηκαν ὑπό δίωξη ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο.

Νέα περιπλοκή παρουσιάζει τό θέμα μέ τή σύσταση προσωποπαγών Μητροπόλεων. Καί συγκεκριμένα επειδή οι 4 από τούς 12 διωχθέντες Ίεράρχες είχαν κοιμηθεῖ, τό πρόβλημα περιορίσθηκε στους 8 από τούς όποιους οι 2 (Διδυμοτείχου Κωνσταντίνος καί Ἀλεξανδρουπόλεως Κωνσταντίνος) γέροι καί άσθενείς, πείσθηκαν ἤ παρεκλήθησαν νά παραιτηθοῦν. Ἀπό τούς 6 πού άπέμειναν ἕνας τοποθετήθηκε σέ ἄλλη χηρεύουσα Μητρόπολη, δηλαδή μετατέθηκε καί δύο σέ προσωποπαγεῖς. Καί οι τρεῖς τελευταῖοι, επειδή ἔκκρεμοῦσαν προσφυγές στό Σ.τ.Ε. παρέμειναν σέ ἔκκρεμότητα. Τό Σεπτέμβριο τοῦ 1991 ἀκολούθησε σειρά δικαστικῶν ἀποφάσεων, πού άνέτρεπαν τούς προσωρινούς τοποτηρητές τῆς Μητροπόλεως Λαρίσης. Γι' αὐτό ό κανονικός καί νόμιμος Μητροπολίτης αὐτῆς μακαριστός Θεολόγος ἐτέθη σέ διαθεσιμότητα μέ τό Νόμο 1551/1983, τό γνωστό ὡς νόμο Κακλαμάνη. Τότε αὐτός ἔκανε χρήση τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε. καί ὑπό τήν πίεση τοῦ πιστοῦ λαοῦ γνώρισε στίς ἀρμόδιες ἀρχές καί τήν Ίερά Σύνοδο, ὅτι ἀναλαμβάνει τά καθήκοντά του καί ἐπανεγκαταστάθηκε στό Ἐπισκοπεῖο. Ἡ Ίερά Σύνοδος παραπέμπει αὐτόν στό Πρωτοβάθμιο Συνοδικό Δικαστήριο ὅπου σέρνεται στίς 12-1-1993 άσθενής καί σέ δίκη παρωδία καταδικάζεται σέ δεκαετῆ ἄργια. Ὁ καταδικασθεῖς Ίεράρχης ὑπέβαλε ἔφεση στό Δευτεροβάθμιο Συνοδικό Δικαστήριο (πού ἀκόμη δέν ἐκδικάσθηκε) καί προσφυγή στό Σ.τ.Ε. ὅπου δικαιώθηκε ἀπό τήν Ὀλομέλεια αὐτοῦ μέ τήν περιφημη ἀπόφαση 1028/1993.

Λίγες ἡμέρες μετά τήν ἀπόφαση αὐτή κοιμήθηκε ό Μητροπολίτης Δωρόθεος καί ό δικαιωθείς Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος γνωστοποιώντας στίς ἀρμόδιες ἀρχές τή δικαίωσή του ἀνέλαβε τά καθήκοντά του ἐγκατασταθείς στό Ἐπισκοπεῖο. Σέ λίγες ἡμέρες ἡ Ίερά Σύνοδος παρανομοῦσα καί μή σεβομένη τήν ἀπόφαση τοῦ Σ.τ.Ε. ἀντέδρασε καί ὥρισε τοποτηρητή τόν Βαρθολομαῖο Κατσούρη στήν Μητρόπολη Ἀττικῆς. Συνεκάλεσε ό Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ τήν Ίεραρχία στίς 15-7-1993 μέ τό θέμα τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν καί σ' αὐτήν οι Ίεράρχες τάχθηκαν ὑπέρ τῆς ἀποκαταστάσε-

ως αὐτῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος διέκοψε τή συνεδρίαση καί μετά ἀπό τό διάλειμμα πρότεινε ό ἴδιος τήν τοποθέτησή τους σέ προσωποπαγεῖς Μητροπόλεις. Ἡ πλειοψηφία δέχθηκε τήν πρόταση αὐτή γιατί ἄλλιῶς, σύμφωνα με τήν πρόταση τοῦ Σεραφεῖμ, θά θεωροῦντο καθαιρετέοι. Ἡ ἀποδοχή θά ἔπρεπε νά γίνει ἐντός μηνός.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικόδημος προσέφυγε στό Σ.τ.Ε. κατά τοῦ διορισμοῦ τοποτηρητῆ στή Μητρόπολη καί μέ ἀπόφαση τῆς ἐπιτροπῆς ἀναστολῶν δικαιώθηκε. Παρά ταῦτα ὅμως ό ἀπορριφθεῖς τοποτηρητής μέ δύο ἄλλους Μητροπολίτες, παρά τήν ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου, πῆγαν νωρίς νά τελέσουν ἔσπερινό στόν πανηγυρίζοντα Ναό τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στό Κεφαλάρι Κηφισιάς, ἐνῶ ἐπρόκειτο νά ἱεουργῆσει ό κανονικός καί νόμιμος Μητροπολίτης καί κλειδῶσαν τίς θύρες τοῦ Ναοῦ γιά νά τόν ἐμποδίσουν. Ὁ λαός ἀνοιξε τίς θύρες. Καί ὅπως ἔγινε γνωστό αὐτά ἦταν σκηνοθετημένα ἀπό τούς ἐχθρούς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου γιά νά ἐνοχοποιήσουν τόν Μητροπολίτη κ. Νικόδημο. Μέ ἀφορμή αὐτά ἡ Διαρκῆς Ίερά Σύνοδος, λειτουργοῦσα ὡς ληστρική, κατά πλειοψηφία, στίς 10 Αὐγούστου 1993 ἐπέβαλε στους 3 Μητροπολίτες τό «Ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας» μέ σκοπό τόν ἐκβιασμό νά ἀποδεχθοῦν τίς προσωποπαγεῖς Μητροπόλεις, ἐνῶ ἀκόμη δέν εἶχε ἐκπνεύσει ἡ ὀρισθεῖσα προθεσμία καί νά μήν ἀναγνωρίσει ό Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ τήν καταδικη τῶν γεγονότων τοῦ 1974...

Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1994 ἡ Κυβέρνηση αὐθαίρετως καί κατά τήν ὁμολογία τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Παιδείας μέ «ἐντολή ἄνωθεν» ἐξέδωσε ἀνακλητικά διατάγματα κατά τοῦ διορισμοῦ τῶν 3 Μητροπολιτῶν καί ἔδωσε τή δυνατότητα ἐκλογῆς καί δευτέρας σειρᾶς μοιχεπιβατῶν. Παρά τήν πρόσκαιρη μή νομιμοποίηση τῶν τελευταίων, αὐτοῖ χαιροτονήθηκαν ἡ μετατέθηκαν καί μάλιστα μέ τήν προστασία Ὑπουργῶν, Ἀστυνομίας καί ἄλλων κρατικῶν ὑπευθύνων. Τέλος δέ τό 1996 τό Σ.τ.Ε. μέ ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας του, «τῆ καταφόρω πιέσει» τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ἀνατρέποντας τή νομολογία του καί παρά τίς δεκάδες προηγούμενες

Ο «ΞΥΛΙΝΟΣ» ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Στόν καθημερινό τύπο μεταφέρθηκαν πρίν από καιρό άποσπάσματα από όμιλία του Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου σέ πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό του Χαλανδρίου. Ἀναφέρεται χαρακτηριστικά σέ ἕνα ἀπό τά δημοσιεύματα αὐτά, κατά λέξη: «Γιά τόν κενό καί ξύλινο λόγο τῶν πολιτικῶν μίλησε χθές ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χριστόδουλος... Ἐμεῖς (εἶπε), μιλοῦμε μέ τή γλώσσα του Θεοῦ, πού εἶναι ἀνθρώπινη... Ἐμεῖς δέν ἔχουμε καμία σχέση μέ ὅσα στερεότυπα καί ξύλινα λόγια εἰπώνονται ἀπό ἄλλους φορεῖς ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία...».

Εὔστοχη καί ὀρθή, κατ' ἀρχήν, ἡ παραπάνω ἐπισήμανση. Γιατί πράγματι κοινή εἶναι ἡ διαπίστωση, ὅτι ὁ πολιτικός λόγος, καί παλαιότερα καί

στίς ἡμέρες μας, κινεῖται κυρίως στό χώρο του ἑντυπωσιασμοῦ καί τῶν συνθημάτων, ἀποβλέπει στήν ἐξυπηρέτηση πρόσκαιρων μικροκομματικῶν συμφερόντων καί στήν ἱκανοποίηση ἰδιοτελῶν ἐπιδιώξεων καί συνεπῶς στερεῖται ἐν πολλοῖς συνέπειας καί εἰλικρίνειας.

Ὁ λόγος, ὅμως, τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι, δέν πρέπει νά εἶναι «ξύλινος». Τουναντίον μάλιστα ἐπιβάλλεται νά εἶναι ἀληθινός, καθαρός καί κρυστάλλινος. Ἐξω καί μακριά ἀπό κάθε εἶδους σκοπιμότητες, ἰδιοτέλειες, ἐξαρτήσεις καί διαπλοκές. Νά εἶναι λόγος εὐθύς, εὐαγγελικός καί πατερικός. Ὅχι ἐπιτηδευμένο προϊόν τῆς σκέψεως, ἀλλά περῖσσευμα καρδιάς. Καί κάτι παραπάνω. Ἐνα τέτοιο λόγο, γιά νά μήν καταλήγει σέ «ξύλινο λόγο», πρέπει ἀπαραιτήτως νά τόν χαρακτηρίζει καί νά

ὑπέρ τῶν 3 ἀποφάσεις του, μέ ὀριακή πλειοψηφία, ἔκρινε τό θέμα του «Ἐπιτιμίου» πνευματικό καί θεώρησε τόν ἑαυτό του ἀναρμόδιο νά δικάσει. Καί ἔτσι ἀπέρριψε τίς αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὁ μαρτυρικός Μητροπολίτης Θεολόγος κοιμήθηκε μετά ἀπό λίγο (30-7-96) ἀφοῦ εἶχε πληροφορηθεῖ τήν ἐπαίσχυντη ἀπόφαση. Κατά του Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος σχεδιάσθηκε ἡ ἔξωσή του ἀπό τό Ἐπισκοπεῖο (25-9-96) κατά τρόπο γκαγκαστερικό ἀπό τίς δυνάμεις του σκότους, τούς ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἄλλες δέ προσπάθειες τούτων στά ἑλληνικά δικαστήρια, παρά τήν ἀναγνώριση ἀπό τό Ἀνώτατο Δικαστήριο κακοδικίας, ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας του Σ.τ.Ε. δέν ἦταν ἀδιάβλητη, δέν τελεσφόρησαν.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος, προφανῶς «δέσμιος» τῶν «ὑποχρεώσεων» του καί τῶν «στη-

ριγμάτων» του, δέν ἐνήργησε, ὅπως θά ἔπρεπε, γιά τήν ἀποκατάσταση τῶν 2 Μητροπολιτῶν. Εἰσηγήθηκε τό 1998 στή Διοική Ἱερά Σύνοδο τήν ἄρση του «ἐπιτιμίου» πού ὁ ἴδιος εἶχε καταδικάσει κατά τήν ἐπιβολή του, ἀπό τότε καί μετά καί ὑπό τήν ἔγκριση τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ τελευταία, ὡς γνωστόν, τόν περασμένο Ὀκτώβριο (1998) μέ μυστική ψηφοφορία ἀπέρριψε κατά πλειοψηφία τήν ἄρση του «ἐπιτιμίου».

Καί ἐρωτοῦμε ἄν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθεῖ τήν ὁδό τῆς δικαιοσύνης; Ἄν ὄχι, πῶς θέλει νά καθοδηγεῖ τό λαό του Θεοῦ, τή στιγμή, πού ἡ ἴδια ποδοπατεῖ τήν ἐντολή του Θεοῦ Νόμου: «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπί τῆς γῆς»;

ΚΩΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΘΕΟΛΟΓΟΣ

τόν σφραγίζει απόλυτη ειλικρίνεια και σταθερή συνέπεια. Και τό τελευταίο αυτό άποτελεί τήν είδοποιό διαφορά του έκκλησιαστικού λόγου.

Δυστυχώς, δέν θά είμεθα ειλικρινείς, άν δεχθούμε ότι τέτοιες ποιότητας λόγος προσφέρεται σήμερα στό ποιμνίο από τήν έκκλησιαστική του ήγεςία. Άντί αυτού του καθαρού και άνόθευτου λόγου, του άποστολικού και πατερικού, διαπιστώνουμε και στό χώρο τής διοικήσεως τής Έκκλησίας προσφορά «ξύλινου» λόγου.

Γιατί, ένώ ό καθαρός έκκλησιαστικός λόγος προϋποθέτει και άξιώνει απόλυτη συνέπεια λόγων και πράξεων...

ΠΩΣ μπορεί νά δεχθεί κανείς, άντί του σοβαρού θεολογικού λόγου, νά άκούονται από τό στόμα των πνευματικών του ήγετών φθηνές κοσμικού χαρακτήρα έξαγγελίες και εύτράπελα άνέκδοτα στερούμενα σοβαρότητας, μέ μοναδική επιδίωξη τήν προσωπική προβολή και τή λαϊκή επιδοκιμασία, όπως αυτά άποτυπώνονται στους δείκτες άμφιβόλου ποιότητας και προελεύσεως δημοσκοπήσεων και στήν πυκνότητα των χειροκροτημάτων;

ΠΩΣ μπορεί νά εξηγήσει κανείς τήν προκλητική άδιαφορία και άπραξία τής διοικήσεως τής Έκκλησίας, για όσα άποτελούν θλιβερό θέαμα στίς τηλεοράσεις και καθημερινό σχεδόν άνάγνωσμα στίς εφημερίδες και άναφέρονται σέ οικονομικά σκάνδαλα και άλλες περίεργες κοσμικές συμπεριφορές άνώτατων και άνωτερων κληρικών, πού επισήμως καταγγέλλονται και στήν Έερά Σύνοδο;

ΠΩΣ είναι δυνατόν ό εύσεβής λαός μας νά δεχθεί ως δείγμα όρθόδοξης συνέπειας, από τό ένα μέρος νά κηρύσσεται άκτημοσύνη των Έπισκόπων και από τό άλλο μέρος νά έρχονται στή δημοσιότητα από τίς στήλες των εφημερίδων περιπτώσεις άνώτατων κληρικών μέ όχι εύκαταφρόνητη άτομική περιουσία;

ΠΩΣ μπορεί νά μή χαρακτηρίσει κανείς ως «ξύλινο» τό λόγο τής ήγεςίας τής Έκκλησίας, ή όποία, παρά τίς μεγαλοστομίες και τά άνθρωπιστικά κηρύγματα προς πάσα κατεύθυνση, προς «τούς έγγύς και τούς μακράν», άνέχεται και συντηρεί επί ένα τέταρτο αιώνας τίς τραγικές άντικανονικότητες και τά έγκληματικά σφάλματα του παρελθόντος,

τά όποια τόσο τραυμάτισαν και ταλαιπώρησαν τό Σώμα τής Έκκλησίας και τά όποια «έλαφρά τή καρδιά» διαπράχθηκαν σέ βάρος των «Δώδεκα» άξίων και έντιμων Μητροπολιτών, των όποίων μοναδικό παράπτωμα ύπήρξε, όχι ή διεκδίκηση τίτλων και άξιωματών, αλλά ή άυστηρή και άταλάντευτη προσήλωση στήν άκριβή εφαρμογή των Έερωών Κανόνων και ή έμμονή τους στή συνεπή τήρηση τής έκκλησιαστικής τάξεως; Και διερωτάται κανείς. Συνάδουν όλα αυτά προς τό πνεύμα δικαιοσύνης και προς τήν «πρώτη» και «μεγάλη» έντολή τής άγάπης, πού άποτελούν τά θεμέλια του εύαγγελικού λόγου;

ΠΩΣ νά έρμηνεύσει κανείς τό γεγονός, ότι, ένώ διακηρύσσονται πρωτόγνωρες άντιευαγγελικές θεωρίες, τά διοικητικά όργανα τής Έκκλησίας παραβλέπουν τίς σοβαρές και όλέθριες επιπτώσεις των καινοφανών αυτών θεωριών ειδικά για τούς νέους μας και παρέχουν στους έμπνευστές τους άφεση άμαρτιών;

ΠΩΣ είναι δυνατόν νά άνέχεται και νά μήν έπαναστατεί τό Σώμα τής Έεραρχίας, όταν επισήμως καταγγέλλεται ότι ή εκλογή Μητροπολίτη είναι, σύμφωνα μέ επίσημη γραφολογική πιστοποίηση, προϊόν πλαστογραφίας και νά μή θεωρεί τήν ένεργεια αυτή εύθεία καθύβριση του Άγίου Πνεύματος;

* * *

Αυτά τά άντιπαρέρχεται χωρίς άπαντήσεις ό Μακαριώτατος στίς πολλές όμιλίες κατά τίς άδιάκοπες περιόδους και επισκέψεις του σέ πανηγύρεις και τελετές ανά τήν επικράτεια και περιορίζεται σέ έξείνα μόνο, τά όποια άπαγγέλλονται επί του άσφαλους και χωρίς προσωπικό κόστος και τά όποια ως συνθήματα προκαλούν τή λαϊκή επιδοκιμασία και τά προσφιλή μας χειροκροτήματα.

Όλα όμως αυτά, και άλλα πολλά, μαρτυρούν άνακολουθία λόγων και πράξεων και δίνουν τό στίγμα ότι αυτού του είδους και αυτής τής ποιότητας ό λόγος των ήγετών τής Έκκλησίας στερείται συνέπειας και ειλικρίνειας. Είναι ό λόγος πού κινείται, λίγο πολύ, στά ίδια πλαίσια πού κινείται και ό λόγος των πολιτικών. Και αυτών των τελευταίων τό λόγο ό Μακαριώτατος χαρακτήρισε ως «ΞΥΛΙΝΟ».

ΜΑΤΙΕΣ ΚΑΙ ΡΗΠΕΣ

ΔΕΣΠΟΤΑΔΕΣ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΟΙ

Τόν κούρδισα τόν παπα-Γιώργη. Ήμωνα ἐγὼ σκασμένος. Καί ἤθελα νά ἐκτονωθῶ. Νά βγάλω ἀπό μέσα μου τή σκασίλα. Τήν ἀντίδρασι, πού νοιώθω γιά τούς δεσποτάδες. Πού ὑποχρεώνουν ἐμᾶς τούς μικρούς νά κάνουμε χίλιες μετάνοιες προστά τους. Καί κείνοι παρανομοῦν καί ἀσωτεύουν, σάν νά εἶναι τά διαολεμένα γεννήματα τοῦ ὑπόκοσμου.

-Ὡστε ἔτσι, παπα-Γιώργη! Πλαστογραφία! Μὲ τό ἴδιο χέρι ἔξι ψηφοδέλτια! Σά νά λέμε, κάτω ἀπό τήν ἴδια σκούφια ἔξι κεφάλια. Καί ξέρεις ποιό εἶναι τό χέρι αὐτό, πού ἔγραφε τά ἔξι ψηφοδέλτια καί τά ἔρριξε στήν κάλπη; Πρόσωπο μέ φιλοδοξίες καί μέ... ἐμπειρία στίς πλαστογραφίες.

Ὁ παπα-Γιώργης μέ κύτταξε ἀινιγματικά. Κατάλαβε, πώς τοῦ βάζω πεπινόφλουδα. Ἐσχυσε ἐλαφρά τό κεφάλι, μάζεψε τά φρύδια του καί μέ ὕφος χτυπητό, μοῦ εἶπε:

-Ἀκόμα ἐκεῖ εἶσαι; Δέν ἔφτασε στό ταχυδρομεῖο σου ἡ ἐξήγησι, πού ἔδωσαν ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας;

Μέ τή σειρά μου καί ἐγὼ ὑποδύθηκα τόν ἀνήξερο καί ρώτησα:

-Τί εἶπαν οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας; Ὅτι ἐπιτρέπεται νά γράφη ἕνας ὄλα τά ψηφοδέλτια καί νά τά ρίχνη στήν κάλπη;

-Τά ἔξι ὁμοια, πού βρέθηκαν τά ἔγραφε ἕνας Ἱεράρχης. Ἐξυπνος, πολυτάλαντος καί πολυγραφότατος.

-Γιατί, χρειάζεται τόση σοφία καί τόσο ταλέντο γιά νά γράφη κανεῖς ἕνα ψηφοδέλτιο καί νά ἐκφράση τήν ὑπεύθυνη θέλησί του;

-Νά, κάποιοι γέροι, πού ἔτρεμαν τά χέρια τους καί δέν μπορούσαν νά γράψουν, παρακάλεσαν τόν ταλαντοῦχο νά τούς ἐξυπηρετήση.

-Μά, μερικοί χάραξαν μόνο ἕνα σταυρό στή στήλη, πού ἀνταποκρινόταν στήν προτίμησί τους. Οἱ γέροι Μητροπολίτες οὔτε ἕνα σταυρό δέν μπορούσαν νά βάλουν; Καί ἂν δέν μπορούσαν νά χαράξουν τότε, πρὶν πέντε χρόνια, ἕνα σταυρό, μπορούσαν καί μποροῦν, ἀκόμα καί σήμερα, νά διοικοῦν ὀλόκληρες ἐκκλησιαστικές ἐπαρχίες; Γιατί δέν ἔχω ἀκούσει νά ἔχουν πεθάνει κάποιοι γέροντες Μητροπολίτες ἀπό τήν ἐποχή ἐκείνη, ἐκτός ἀπό τόν Κοζάνης Διονύσιο, πού δέν ἦταν παρὼν σέ κείνη τή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας.

Σφίχτηχε ὁ παπα-Γιώργης. Πῆγε νά μοῦ ξεφύγη.

-Εἶσαι θρασύς. Ἐσύ θά κρίνης τούς δεσποτάδες; Καί μάλιστα ἕνα χαρισματοῦχο Ἱεράρχη, πού προθυμοποιήθηκε νά ρίξη στήν κάλπη καί ἄλλα πέντε ψηφοδέλτια, γιά νά ἐξυπηρετήση πέντε γέροντες συλλειτουργούς του; Μακάρι νά μπορούσε νά ἐξυπηρετήση καί ἄλλους. Ὅλους ἐκείνους, πού τά χέρια τους τρέμουν καί τά μυαλά τους σαλεύουν.

Ἄν καί τό ὕφος του ἦταν σοβαρό καί σκληρό, κατάλαβα, ὅτι χωράτευε.

-Δέ μου λές, παπα-Γιώργη; Είπες πώς ξεί γέροι δέν μποροῦσαν νά γράφουν τά ψηφοδέλτια. "Ότι δέν ἦταν σέ θέσι νά χαράξουν οὔτε κᾶν ἓνα σταυρό.

-Δέν τό εἶπα ἐγώ. Τό εἶπαν οἱ ἀρμόδιοι. "Ανθρωποι ἀπό τό περιβάλλον τοῦ ταλαντούχου καί σπλαγχνικοῦ Ἱεράρχη.

-Γιά δός μου, σέ παρακαλῶ μιᾶ ἐρμηνεία: Ἡ ἐκλογή τοῦ Μπεζενίτη ἔγινε σέ δύο φάσεις. Δηλαδή ἔγιναν δύο ψηφοφορίες. Στήν πρώτη ψηφοφορία ρίχτηκαν τά τρία ζευγάρια τῶν ὁμοίων ψηφοδελτίων. Στή δεύτερη δέ ρίχτηκαν. Καθένας ἔρριξε τό δικό του, γραμμένο μέ τό δικό του χαρακτήρα. Πῶς τό ἐξηγεῖς αὐτό; Ἀπό τήν πρώτη ψηφοφορία ἴσαμε τή δεύτερη δέ μεσολάβησε περισσότερο ἀπό μισή ὥρα. "Όση χρειαζόταν γιά νά μετρηθοῦν τά πρῶτα ψηφοδέλτια καί νά γίνη τό πρακτικό τῆς ψηφοφορίας. Στό διάστημα αὐτό θεραπεύτηκαν οἱ πέντε γέροι Μητροπολίτες, πού πρίν λίγο ἔτρεμε τό χέρι τους καί δέν μποροῦσαν νά χαράξουν μήτε σταυρό;

Καί ἔγραφαν αὐτό, πού ἤθελαν; Καί μέ γράμματα εὐανάγνωστα;

Μόλις ἔκανα αὐτή τήν ἐρώτησι, εἶδα τό πρόσωπο τοῦ παπα-Γιώργη νά ἀναφοκοκκινίζη.

-Εἶσαι ἐξωεκκλησιαστικός. Εἶσαι παμπόνηρος. Ἡ γλῶσσα σου δέν ἀφήνει κανένα δίχως νά τόν φιλολιανίση καί νά τόν ξευτελίση. Καί ἀνήκεις καί στό προσωπικό τοῦ ναοῦ μας. "Αν αὐτά, πού πιπλίζεις, βγοῦν παραέξω καί φτάσουν στήν προϊσταμένη μας ἀρχή, θά βροῦμε ὅλοι μας τό μπελά μας. Θά χάσουμε τίς ἐφημεριακές μας θέσεις. Θά βρεθοῦμε στήν ἐρημιᾶ τοῦ Ἀδάμ.

-Καί νά μή ρωτᾶω;

-"Όχι. Νά μή ρωτᾶς. Νά βγάλης τό σκασμό.

-Καί ἄν ρωτᾶν ἄλλοι, τί νά τοὺς λέω;

-Τί νά τοὺς λές, ἅμα σέ ρωτοῦν; Μιά καί μόνη σύστασι. Νά φωνάζουν «ζήτω» καί νά ρίχνουν καί ἀνθοπέταλα. Αὐτή τήν ἐντολή ἔχουμε ἀπό τήν προϊσταμένη μας ἀρχή.

Ἅ ο νεωκόρος

Παπα-Γιάννη

Πρόσεξες τή μόνιμη συντροφιά τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου; Ὁ ἐκ πλαστογραφίας Μητροπολίτης Παντελεήμων Μπεζενίτης, ὁ Τράλλεων Ἰσιδωρος καί ὁ Κουμαριανός... «Πές μου τοὺς φίλους σου νά σοῦ πῶ ποίος εἶσαι.»

Φιλικά

Παπα-Γιώργης

ΨΙΘΥΡΟΙ

Ύφος και ήθος.

Ευχάριστη έκπληξι προκάλεσε η σεμνή και διακριτική δήλωσι του νέου προέδρου του Άνωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, του κυρίου Χρήστου Γεραρή, άμέσως μετά την έκλογή του. Τό σύντομο γραπτό του κείμενο δέν περιέχει καμμιά φράσι κομπασμού ή τουισμού τής προσωπικής του άξιας. Μέ σεβασμό πρός τό θεσμό, που τόν ύπνρήτησε πιστά επί 36 όλόκληρα χρόνια και μέ έκτίμησι πρός τούς συνδικαστές του έδωσε τό στίγμα τής νέας έποχής. «Έλπίζω, είπε, ότι οί συνάδελφοι όλων τών βαθμών και έγώ, ως πρώτος μεταξύ ίσων, θά ανταποκριθούμε στίς άπαιτήσεις τών καιρών για άποτελεσματική άπονομή τής διοικητικής δικαιοσύνης».

Ό άναγνώστης αυτής τής σεμνής δηλώσεως, αϋθόρμητα φέρνει στή μνήμη του τίς δηλώσεις τής έπληρμένης αϋτοσυνηδεισίας του προκαθημένου τής ελληνικής Έκκλησίας, του Άρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, παλιού συμφοιτητή του νέου Προέδρου του Σ.τ.Ε. κ. Γεραρή και κάνει τή σύγκρισι.

Ό κ. Γεραρής μοίρασε τό βάρος τής τιμής και τής ευθύνης σέ όλους τούς συναδέλφους του. Ό κ. Χριστόδουλος υπερύψωσε τό άτομό του, έφίμωσε τούς συλλειτουργούς του και συνυπεύθυνους στό έργο τής διοικήσεως τής Έκκλησίας και ιδιοποιήθηκε, ως ιδική του ιδιοκτησία, τήν Έκκλησία. Λησμόνησε τήν αρχή του «πρώτου μεταξύ ίσων». Άπέκλεισε από τόν προγραμματισμό όλα τά μέλη τής Ίεραρχίας. Και έπιασε στό χέρι τό μικρόφωνο τής αϋτοδιαφημίσεως, μονοπωλώντας τήν άρμοδιότητα και τήν ευθύνη.

Άλλο ύφος και άλλο ήθος!

Δέν ύπάρχει ένας έντιμος;

Άνάμεσα στόν έσμό τών κολάκων, που στριμώχνονται και διαγκωνίζονται στους

διαδρόμους τής Άρχιεπισκοπής Άθηνών και τής Ίεράς Συνόδου, δέν ύπάρχει οϋτε ένας σοβαρός και έντιμος; Δέν ύπάρχει ό άνθρωπος μέ τόν πνευματικό όπλισμό και μέ τό αίσθημα τής ευθύνης, που μπορεί να πη μία κουβέντα, έξω από τό ρεπερτόριο τών κολακειών, στόν προκαθήμενο τής Έκκλησίας τής Ελλάδος;

Δέ θά βρεθί ό άνθρωπος, που θά διαμηνύση στόν Άρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, ότι πρέπει να σταματήσει τά άνέκδοτά του, που κυμαίνονται από τή βλασφημία τών ιερών και άγιών προσώπων τής Έκκλησίας ίσαμε τή βρωμία τής σόκιν παραγωγής;

Τόσο όλοι τους είναι δουλωμένοι και ύποταγμένοι στό τυπικό τών «ζητωκραυγών» και τών «χειροκροτημάτων», που δέν αισθάνονται τήν ύποχρέωσι να σώσουν τόν προιστάμενό τους από τό χλευασμό και τόν τραυματισμό τής δημοτικότητάς του;

Άς κάνουν τόν κόπο οί κόλακες να πλησιάσουν κάποιους από τούς άποδέκτες τών άρχιεπισκοπικών άνεκδότων. Και τούς άποδέκτες, που χασκογελοϋν και χειροκροτοϋν, αλλά και εκείνους, που δυσανασχετοϋν και διαμαρτύρονται. Και θά διαπιστώσουν πολύ εύκολα τόν αντίκτυπο, που έχουν στίς λαϊκές μάζες. Θά διακρίνουν από ποϋ προέρχεται τό χειροκρότημα τής άποδοχής τών «φτηνών» «βλασφήμων» ή και «πονηρών» άνεκδότων. Και από ποϋ έκπέμπεται τό σήμα τής άπογοητεύσεως.

Άν αϋτή τήν πραγματικότητα τήν άγνοήσουν οί κόλακες και δέ φτάση στήν άκοή του κ. Χριστοδούλου, σύντομα ό Άρχιεπίσκοπος θά τοποθετηθί από τήν κοινή γνώμη στήν ομάδα τών γραφικών τύπων, που προεδρεύεται από τόν ύπουργό δικαιοσύνης, τόν κ. Γιαννόπουλο. Και δέν θά καταφέρη να φρενάρη τά σχόλια τής δημοσιογραφίας ή, άκόμα, και τά φαιδρολογήματα τών παραγόντων τής τηλεοράσεως.

Πρός τόν κ. Εισαγγελέα.

Η έφημερίδα «Άθηναϊκή», στό φύλλο της τής 24ης Ίουλίου δημοσίευσε μία καταπληκτική είδησι, που μόνο ό κ. Εισαγγελέας μπορεί να έξιχνιάση και να σταθμίση. Πληροφόρησε τό άναγνωστικό κοινό, ότι ό

Μητροπολίτης Παντελεήμον Μπεζενίτης πρόσφερε στον Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο τό ἀστρονομικό ποσό τῶν 500.000.00 δραχμῶν (ναί, πεντακοσίων ἑκατομμυρίων), γιά νά διατεθῆ στό στήσιμο τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τό βασικό ἐρώτημα, πού ἀπασχόλησε τούς ἀναγνώστες αὐτῆς τῆς πληροφορίας, εἶναι τοῦτο: Ἐπί ποῦ ἀντλήσε ὁ κ. Μπεζενίτης αὐτό τό ποσό καί τό ἔθεσε, μέ τόση ἀνεσι, στή διάθεσι τοῦ προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας;

Εἶναι προσωπική του περιουσία; Μιά τέτοια ἀπάντησι δέν θά ἱκανοποιούσε κανένα, μιά καί θά προωθοῦσε τό ἐρευνητικό ἐρωτηματολόγιο σέ ἕνα ἄλλο ἐρώτημα: Ποῦ τά βρῆκε αὐτά τά χρήματα; Πῶς τά απέκτησε; Εἶναι νοητό καί εἶναι δυνατό ἕνας ἐπίσκοπος νά διαθέτῃ πακτωλό ἑκατομμυρίων καί νά προσφέρῃ μέ τόση ἀπλοχερία μισό δισεκατομμύριο;

Κάποιοι ψίθυροι διαδίδουν, ὅτι τά χρήματα αὐτά δέν ἀποτελοῦν προσωπική περιουσία τοῦ κ. Μπεζενίτη. Καί ὑπογραμμίζουν ὅτι ὁ ρασοφόρος αὐτός δέν εἶναι ἀπό ἐκείνη τῆ στόφα, πού δέν σουφρώνει τόν πλοῦτο. Ὅτι ἡ σταδιοδρομία του εἶναι καταλερωμένη ἀπό τῆ φιλοχρηματία καί ἀπό τήν καταλήστευσι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων. Τά χρήματα αὐτά προέρχονται ἀπό τόν ἔρανο, πού ἔκανε, γιά νά ιδρύσῃ αὐτός τηλεοπτικό σταθμό στά πλαίσια τῆς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, τήν ὁποία κατέλαβε μέ πλαστογραφία καί ἀπό τήν ἐκποίηση μετοχῶν κάποιος ἐταιρείας, πού τήν εἶχε ιδρύσει γιά τήν πραγματώσι αὐτοῦ καί μόνου τοῦ σκοποῦ. Ἀλλά ἄν πράγματι τά χρήματα προέρχονται ἀπό αὐτή τήν πηγῆ, τότε ἡ μεταφορά τους εἶναι πράξι ἀξίοποινη. Οἱ ἄνθρωποι, πού ἀγόρασαν μετοχές καί ἐκεῖνοι, πού προσέφεραν δωρεές, γιά νά γίνῃ ὁ τηλεοπτικός σταθμός στή Μητρόπολι Ἀττικῆς, ἔκαναν δωρεά «ὑπό τρόπον». Γιά ἕνα καί μόνο σκοπό. Κανένας δέν ἔχει τό δικαίωμα νά μεταφέρῃ τά χρήματα αὐτά σέ ἄλλο λογαριασμό. Μιά τέτοια μεταφορά εἶναι παράνομη καί ἀξίοποινη. Καί γίνεται δυό φορές ὑποπτη καί ἀξίοποινη στή συγκεκριμένη περίπτωσι, μιά καί ἡ προσφορά τῶν ξένων χρη-

μάτων ἐκ μέρους τοῦ κ. Μπεζενίτη πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ἐξοφλεῖ προσωπικές ὀφειλές, πού ἀπορρέουν ἀπό τίς πλαστογραφίες καί τίς καλπονοθείες.

Ἐλπίζουμε πῶς ὁ κ. Εἰσαγγελέας δέν θά παρατρέξῃ τήν εἶδησι τῆς «Ἀθηναϊκῆς», ἀλλά θά ἐρευνήσῃ τήν ὑπόθεσι καί θά παραπέμψῃ τούς καταχραστῆς τῶν ξένων δωρεῶν στήν τακτική δικαιοσύνη.

Ἀρχιεπισκοπική ὁμολογία.

Ἡ ἀρχιεπισκοπική ὁμολογία ἐντάσσεται στά ἀπροσδόκητα καί ἀνεξήγητα.

Δικαιολογώντας τήν ἐκκοσμίκευσι, πού ἀλόγιστα ἔμπασε στούς ἐκκλησιαστικούς θεσμούς, εἶπε: «Τό φρόνημα εἶναι οὐσιαστικῶς Ὁρθόδοξο καί αἱ μέθοδοι, πού χρησιμοποιοῦμε εἶναι παντελῶς ἄσχετες μέ τήν οὐσία τοῦ φρονήματος αὐτοῦ».

Τραγική ὁμολογία. Ἄλλο εἶναι τό φρόνημα καί ἄλλες οἱ μέθοδοι καί οἱ ἐκδηλώσεις. Δηλαδή ὑπάρχει ἕνας διχασμός τῆς προσωπικότητας. Σέ ἄλλο ἐπίπεδο κινεῖται τό φρόνημα καί σέ ἄλλο οἱ μεθοδεύσεις.

Αὐτό σημαίνει, πῶς τό Ὁρθόδοξο φρόνημα μπορεῖ νά σέβεται τήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καί ἡ πρακτική νά προχωρῇ σέ καταστροφή τῆς, δηλαδή σέ φόνου. Τό φρόνημα μπορεῖ νά ἀναγνωρίζῃ τήν ἀξία τῆς ἠθικῆς καί ἡ πράξι νά ἀγκαλιάζῃ ὅλους τούς διεφθαρμένους καί νά τούς ἐγκαθιστᾷ στά ἅγια τῶν ἁγίων.

Ἡ ὁμολογία αὐτή ἐρμηνεύει τήν ἄλλοπρόσαλλη πράξι τοῦ προκαθημένου.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς ἐνημέρωσης.

Ἰδιοκτήτης:

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.

Διεύθυνσι: 19011 Λυλῶν Ἀττικῆς.

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ,

Ἰωαννίνων 6 Μοσχᾶτο.